

# Könyvbemutató: Peter Goodwin - The construction and fitting of the english man of war 1650-1850

Hozzájadt: Aller Máté  
2008. június 06. Vasárnap 17:47  
Utolsó frissítés 2009. november 01. Vasárnap 21:01

Mint tudjuk a hajómakettezésben az elmélet legalább olyan fontos, mint a gyakorlat. Ám éppen ezért elengedhetetlen a járóminőségű szakirodalom lapozgatása. Én is hamar szemben találtam magam ezzel a problémával és mivel a magyar nyelvű piac meglehetősen szegényes történelmi vitorlásokkal foglalkozó könyvek tekintetében, nem volt más választás mint kártyánként az idegennyelvű könyvekkel kapcsolatban. Így akadtam a Naval Institute Press-re, mely rengeteg jó könyvet publikál a témában. Mivel az érdeklődési köröm leginkább a 17.-18. századra tevődik igyekeztem az ekkorakkal foglalkozó könyvekre koncentrálni (megjegyzem ennek az éremnek a legbővebb az irodalma). Az elküldött könyvbemutatóban szeretnék tehát a Naval Institute Press pártján nagyon jó könyvvel megismertetni benneteket.

Á

A cím magyar fordítása: az angol hadihajók szerkezete és felszerelése 1650-1850.

A könyv csak angol nyelven kapható. Látjuk ennek a könyvnek egy másik fajta kiadása is: The Construction and Fitting of the Sailing Man of War 1650-1850. Természetesen mindenben egyezik az előzővel. Ez egy előggyszerencsés dolog, hogy más a cím, arról nem is beszélve, hogy kb. 10 dollárral többbe kerül, de erről majd később.

Á

A könyv nagyméretű 29,7x25,6 cm-es, 276 oldal. Keménykötés, járóminőségű fűtés.

Á

A szerző bemutatja az angol hadihajók felépítését a tervezés kritériumait egészen a hajótesten található felépítéskor. Referenciaként hármas eredetiben maradt korabeli angol hajóhoz. A könyv csak a szorosabb értelemben vett hajótesttel ("hull") foglalkozik, az árbocokkal és kályhával nem. Aki tehát ezt iránt érdeklődik behatóbban, annak egy későbbi kiadásban a könyvet ajánlok figyelmébe: Á James Lees "The Mast and Rigging of English Ships of War 1625-1860.

Á

A könyv fejezetei : (előre is előzést kérek, ha valamit rosszul fordítottok, néhol csak rövid magyar szavakat tudtam helyettesíteni)

The Construction of a Ship of War in Frame (A hadihajó bordázatának szerkezete)

- The Design Criteria (A tervezés kritériumai)
- The Keel Assembly (A gerinc lefektetése)
- Framing the Ship (A hajó bordázata)
- The Stern Timbers (A tat bordái)
- The Bow Timbers (A hajóorr bordái)
- After the Framing (A bordázat felépítése után)

The Planking of a Ship of War (A hadihajó palánkozása)

- Internal Planking after 1700 (Belső palánkozás 1700 után)
- External Hull Planking after 1700 (Külső palánkozás 1700 után)
- The Deck Planking (A fedélzetek padlázata)
- The Fastenings (A rögzítések)

Beams, Knees and Internal Stiffening (Gerendák, könyvek és belső merevítősek)

The Beams (Gerendák)  
 The Knees (Kétfőlkék)  
 The Internal Stiffening (Belső merevtárcsák)

The Construction of the Bulkheads (A belső tárelválasztás falak felépítése)

The Type of Bulkheads (A válaszfalak típusai)  
 The Magazines (A lőporraktárak)

The 'Machinery' of the Ship (A hajó gépezetei)

The Steering Arrangement (A kormányrendszer)  
 The Ship's Pump (A hajó szivattyója)  
 The Cable Handling Gear (A horgonykötélkezelő szervei)  
 The Drop Keel  
 The Domestic Arrangements (Az élethajrási berendezések)

The Internal Fittings (Belső felszerelések)

The Positioning and Rake of the Masts (Az árbócok elhelyezése és dőlésállítása)  
 The Positioning and Rake of the Bowspit (Az orrárbóc elhelyezése és dőlésállítása)  
 The Masts' Partners (Árbócgallérok)  
 Stepping the Mast and Bowsprit (Árbócszek)  
 The Riding Bitts (Kétélbakkok a horgonykötél rögzítésére)  
 The Manger (Válaszfal közvetlenül a horgonykötél kieresztőnyáljáról)  
 The Hawse Holes (A horgonykötél kieresztőnyáljáról)

The External Fittings (Külső felszerelések)

The Ship's Head and the Head Rails (A gallion)  
 The Anchor Lining (A hajótest horgonytárolóval való védelemre szolgáló burkolata)  
 The Fenders  
 The Channels (Oldalparányok)  
 Ports (Ablakok, nyílások)  
 The Gangways (A negyedfedélzetről az élfedélzetre vezető pallás)  
 The Catheads (Horgonydaruk)  
 The Quarter Galleries (Tatgalleriák)

Minor Fittings (Apróbb felszerelések)

The Figurehead (A gallionfigura)  
 Stern Lanterns (A hátlámpák)  
 The Belfry (A harangtorony)  
 Hatchways and Scuttles (Lejárások és rakodnyílások)  
 Scuppers (Vízkielvezők)  
 The Skid Beams (Csúsztatásárak)  
 The Hammock Stowage (Főgyűjtőrolók)  
 The Fish Davits (Daru, amellyel a felhőzött főgyűjtőlegesen leeresztett horgonyt emelték vízszintesbe, ahogyan rölték)  
 The Boat Davits (Csúszdaruk)  
 The Latrines or 'Heads' (Latrinák)  
 The Ringbolts and Eyebolts Fitted for the Gun Tackle (Gyűrűs és szemcsavarok az ágyúlafették rögzítésére)  
 Short Garlands (A használatra készített felfűzők rögzítésére szolgáló fa keretek a mellvédnél)

The Fittings Associated with the Rigging (A kötéltartással kapcsolatos felszerelések)

Topsail Sheet and Jeer Bitts (Kötélbakkok)  
 Kevels, Stagorns, Cavel Blocks and Cleats (Kötélcsarvak, kötélszegek)  
 The Timberheads (A bordák mellvéd szintjénél feljebb nyúló vízgátlók, melyeket szintén kötélek lekötésére)

használat, fűleg az elbájtájn)  
The Boomkins

Hull Protection (A hajótest védelme)

Hull Deterioration (A hajótest elhasználódása)  
Hull Fastening (A hajótest rögzítése)

Appendices (Függelékek)  
Bibliography  
Index

A függelékben pedig többek között megkapjuk a teljes 1719-es 'Establishment'™et, ami az akkori hajóépítési szabvány, annak minden adatával.

Â

Nos a fentiekből deriválható, hogy ez egy nagyon alapos és részletes munka. A szerző tőz éves kutatásmunkája fekszik benne. Rengeteg rajz és fekete-fehér kép szolgálja a könnyebb megértést, a hatalmas mennyiségű konkrét számadat pedig akkurátusan táblázatokba van rendezve. A részletességre egy példa: A gerinc gerendájának összeszerés-táblázat szolgáltatás szegeknél kitör ráj hogy egy átlapolásnál korra és hajóosztályra lebontva hány szeget használunk, illetve máretei korra és hajóosztályra lebontva hogyan változtak. És ez még csak az eleje.

Néhány kép a könyvről:

Â

Â

Â

Hogyan lehet hozzájutni?

Őn az amazon.com-ról rendeltem, de természetesen közvetlenül a kiadósnál is meg lehet venni:  
<http://www.usni.org/naulinstitute/press/index.asp>.

Most, a cikk keletkezésékor 45 dollárért máj hozzáj lehet jutni, ha ehhez még hozzávesszük a kb 10. dolláros postaköltséget, akkor 55 dollár, kb 8300 forint. Azt hiszem hogy egy ilyen minőségben kiadott könyvet magyarországon sem lehetne olcsóbban hozzájutni. Ja igen és nekem kb másfél órát alatt ideért sörrel átsmentes.

Ha valaki részánja magát hogy megveszi, ajánlom neki hogy NE a máj fent említett The Construction and Fitting of the SAILING Man of War-t vegye, mert az ugyanez, csak a Conway adja ki és 63 dollárba kerül jelenleg.

Â

A könyvet jó szíven ajánlom minden makettezőtársamnak, meg lehet belátni hogy mi a micsoda és mi a funkciója egy történelmi vitorlázson, nem feltétlenül kell belebonyolódni a pontos máretezésekbe, azokat ki lehet hagyni. Aki viszont angol hadihajót szeretne építeni teljes bordás-azaz plank-on-frame kivitelben (hogy az angol zsargont használjam), annak kapóra fognak jenni a számadatok is, sőt képtelések :).

A sok szakszöveg miatt kicsit nehézkes olvasni, sokat kell szövegeznünk de egy közérthetőbbé válna. Bárven elérhető a hozzájárulás és egy úton belevélné az ember. A legújabb szakkifejezések körében el van magyarosítva a szövegben, ezen kívül a nyelvek egyszerűen, bátran neki lehet felelni.

Á

Jár olvasgatást mindenkinek!